

Produktsäkerhet

Produktsäkerhet är ett relativt nytt kontrollområde för Tullverket. De produkter som släpps ut på EU:s marknad ska vara säkra att använda. I många fall innebär det att produkten ska vara CE-märkt. Det förekommer idag personskador och i vissa fall också dödsfall världen över på grund av varor som inte uppfyller kraven. Här får du en övergripande information om produktsäkerhet och vad som kan hända om du importerar farliga varor.

Vilka varor omfattas?

Produktsäkerhetskraven omfattar alla varor som är eller kan vara farliga för den som använder dem, vare sig det handlar om privat eller kommersiellt bruk. Området är nära förknippat med piratkopierade varor eftersom dessa i regel inte uppfyller kraven. Läs gärna vår broschyr *Att köpa förfälskade varor – vad innebär det?* för mer information om detta.

”Vanliga” varor som till exempel leksaker, tändare och elektriska produkter kan innebära en fara för liv och hälsa om de inte har tillverkats eller testats på rätt sätt. Det kan också vara produkter som konsumenter inte alltid tänker på – bildelar, flygplansdelar, båtar, vindkraftverk med mera.

CE-märkning

I EU:s lagstiftning finns ett stort antal direktiv som föreskriver hur en produkt ska vara för att få säljas på EU-marknaden. Om varan uppfyller kraven i dessa direktiv ska tillverkaren märka den med CE-märket, en symbol inom EU som intygar att produkten är säker.

CE-märket har dock inget med varans kvalitet att göra. Tyvärr förekommer det idag en hel del fusk med CE-märkningen och därför kan man som konsument inte alltid lita på den.

Vad betyder marknadskontroll?

I Sverige utförs marknadskontroll av ett antal myndigheter, så kallade marknadskontrollmyndigheter. Dessa myndigheter har möjlighet att kontrollera produkter som förekommer på marknaden och även när dessa varor befinner sig vid gränsen.

Om en produkt inte uppfyller gällande produktsäkerhetskrav ska åtgärder vidtas mot tillverkaren eller importören av produkten. Marknadskontrollmyndigheterna har rätt att få ut uppgifter från Tullverket gällande import och export och kan också i samråd med Tullverket diskutera olika åtgärder för att stoppa farliga varor vid gränsen. Syftet med marknadskontrollen är att garantera säkerhet, hälsa och konsumentskydd samt att motverka snedvridning av konkurrensen.

Vad får Tullverket göra?

Tullverket har rätt att stoppa en misstänkt vara vid gränsen. Att hålla kvar varor på det sättet kan vi göra på begäran av en marknadskontrollmyndighet.

När en vara stoppats görs en kontroll, antingen av medföljande dokument eller en fysisk kontroll av själva produkten. Om misstanke finns kvar efter vår kontroll fattar Tullverket efter samråd med aktuell marknadskontrollmyndighet ett beslut om att hålla kvar varorna. Den behöriga marknadskontrollmyndigheten har då tre arbetsdagar på sig att göra en marknadskontroll och avgöra om de har för avsikt

att vidta en åtgärd mot importören. Om marknadskontrollmyndigheten bestämmer sig för att vidta en åtgärd kommer varorna att hållas kvar av Tullverket till dess att vi får information om vilket beslut som myndigheten fattar. Om marknadskontrollmyndigheten inte beslutar om någon åtgärd inom de tre arbetsdagarna så släpps varorna.

Det är alltid marknadskontrollmyndighetens beslut och befogenheter som avgör vad som ska hända med den aktuella produkten. Som importör står man alltid för de merkostnader som kan uppkomma i samband med att varorna kvarhålls.

Vad händer om jag köper farliga varor utomlands?

Sverige gick med i EU 1995 och lyder liksom övriga medlemsstater under en gemensam lagstiftning inom många områden, bland annat produktsäkerhetsområdet. Det innebär att det förutsätts att en vara som tas in från ett annat medlemsland uppfyller alla krav i gemenskapslagstiftningen.

Om du däremot köper en vara i tredjeland, det vill säga ett land utanför EU, så finns det inga generella garantier för att produkten uppfyller gällande regler.

Om du som privatperson tar in en vara som inte är säker och använder den, finns risk att varan kan orsaka skada för dig och din familj. Är du näringsidkare och säljer en produkt som inte uppfyller kraven kan konsumenter skadas på motsvarande sätt eller i värsta fall kan produkten förorsaka dödsfall.

En marknadskontrollmyndighet kan förbjuda försäljning av en farlig produkt eller förelägga att den ska återkallas från marknaden. Detta är i regel ett mycket kostsamt förfarande för den enskilde näringsidkaren.

Hur undviker jag att köpa farliga produkter?

Du ska alltid vara försiktig när du köper varor från tredjeland, särskilt om det är från en säljare du inte köpt något från tidigare. Fråga tillverkaren eller säljaren om produkten måste vara CE-märkt för att få användas i EU-länder och om den i så fall redan är märkt. Finns det något certifikat eller något annat dokument som styrker att varan är tillverkad enligt någon standard?

Om du är osäker på varans säkerhetsstatus kan du alltid kontakta aktuell marknadskontrollmyndighet för råd. Marknadskontrollmyndigheterna finner du på Marknadskontrollrådets webbplats, *marknadskontroll.se*.

Ekonomiskt perspektiv

Produkter som inte uppfyller gällande produktsäkerhetsregler är inte bara farliga för den som använder dem. Tillverkarna av dessa produkter snedvrider också den fria konkurrensen genom att kringgå de kostnader och den tid det tar att testa och certifiera en vara. Därför är det även ur detta perspektiv viktigt att stoppa farliga varor.

Aktuella författningar

Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) nr 765/2008 om krav för ackreditering och marknads kontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EG) nr 339/93.

Europaparlamentets och Rådets direktiv 2001/95/EG av den 3 december 2001 om allmän produktsäkerhet.

Produktsäkerhetslag (2004:451).

Produktsäkerhetsförordning (2004:469).

Förordning om marknads kontroll av varor (2005:893).

Tullagen (2000:1281) 11 kapitlet 6 §.

Tullförordningen (2000:1306) 66 och 66 a §§.

Box 12854, 112 98 Stockholm
Telefon: 0771-520 520
tullverket.se